

**GUÍA DOCENTE** 2019/20

**Centro** 135 - Facultad de Educación y Deporte. Sección Ciencias de la Actividad Físic **Ciclo** Indiferente

**Plan** GDEPOR10 - Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte **Curso** 4º curso

**ASIGNATURA**

25188 - Euskararen Araua eta Erabilera

**Créditos ECTS :** 6

**DESCRIPCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN DE LA ASIGNATURA**

ESTA ASIGNATURA ÚNICAMENTE SE OFERTA EN EUSKERA / THIS SUBJECT IS OFFERED ONLY IN BASQUE

Ikasketa planen helburuetan zehazten den bezala, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzien Graduko ikasleek arlo hauetan aritzeko gaitasun orokorrak eskuratuko dituzte: hezkuntzan, osasungintzan, kirol eta aisialdian eta kudeaketan. Edozein gizartetan goi mailako tituludunek ardura berezia dute hizkuntza-komunitateari begira. Haiek sortutako testuek eta mezuek hizkuntzaren estandar formala errespetatu behar dute eta egokiak izan behar dira dagokion komunikazio-egoeraren arabera. Horrenbestez, etorkizuneko profesionalak trebatuta egon behar dira gauza izan daitezzen hizkuntza-baliabide egokiak erabiltzeko eta euren bizitza akademiko eta profesionalean komunikazio-egoera bakoitzari behar bezala erantzuten jakiteko.

Bestalde, euskara hizkuntza gutxitua izanik, ez du oraindik gaztelaniak duen hedakuntza eta erabilera kirolaren eta jarduera fisikoaren arloan zein aisialdiaren esparruan; gure ikasleek, etorkizuneko profesional aditu gisa jardungo duten neurrian, garrantzizko eragileak izango dira euskararen normalizazioan, eta horrenbestez, hizkuntzaren erabileraren alderdi normatiboak zein pragmatikoak ezagutu behar dituzte, ahoz zen idatziz aritzeko. Unibertsitateko Plan Gidariak oso aintzat hartzen du ardura hori eta bere ekarpena egiten du Euskararen Araua eta Erabilera eta Komunikazioa Euskaraz ikasgaiekin.

Euskararen Araua eta Erabilera ikasgai honen helburuak dira: euskararen erabilerari buruzko gogoeta egitea, hizkuntza-eta testu-baliabide egokiak bereizteko gaitasuna lortzea, eta hizkera estandarren irizpide eta arauen ezagutza nahikoa eskuratzea dagokion testuinguruan behar bezala erabiltzeko.

Komunikazio-egoera profesionalean ahoz zein idatziz jarduteko behar diren hizkuntza- eta diskurtso-trebetasunak landuko dira.

Irakasgai honek, bada, gizartearen arlo ezberdinetan eragile aktibo eta arduratsuak izateko egin behar duten bidean lagungarri izango zaien hainbat baliabide jarriko du ikasleen esku; beti ere, testuinguru profesionaletako eskakizunei egokiro erantzuteko funtsezkoak diren ahalbide komunikatibo eta linguistikoak jomugan.

**COMPETENCIAS / RESULTADOS DE APRENDIZAJE DE LA ASIGNATURA**

1. gaitasuna. Hitzunek eta gizarte-eragileek hizkuntzen erabileran eta garapenean duten eraginaren kontzientzia hartzea, eta, bereziki, euskararen egungo egoera soziolinguistikoarekin harremanetan jartzea.
2. gaitasuna. Hizkuntzaren erabilera zuzen eta egokien nozioei erreparatzea.
3. gaitasuna. Arrazoi pragmatiko-diskurtsiboengatik hautatzen diren hizkuntza-baliabideen funtzio komunikatiboa eta esanahi soziala antzematea.
4. gaitasuna. Kontsulta-tresnak erabiltzen jakitea hizkuntza-baliabideen formari, esanahiari eta erabilerari buruzko informazioa lortzeko, bereziki Interneten eskuragarri daudenak.

**CONTENIDOS TEORICO-PRACTICOS**

**CONTENIDOS TEÓRICO-PRÁCTICOS**

1. Giza hizkuntza:

- 1.1. Giza hizkuntza, hizkuntza aldaerak eta hizkera berezituak.
- 1.2. Hizkuntza gutxituen biziraupena eta berreskurapena: euskararen lekua gizartean.
- 1.3. Mintzaira-jardueraren ezaugarri orokorrak.

2. Euskararen aldaera estandarra: euskara batua:

- 2.1. Euskararen estandarizazio-prozesua.
- 2.2. Estandarraren estilo zaindu orokorra.

3. Euskararen erabilera kirolaren arloan:

- 3.1. Euskararen erabilera-esparruak eta haien ezaugarriak.
- 3.2. Kirolaren eta jarduera fisikoaren arloko komunikazio-egoerak: testu-generoen identifikazioa eta azterketa.
- 3.3. Lan-munduko testu-genero aukeratuen ekoizpena.

4. Kontsulta-baliabideak:

- 4.1. Hitzegiak eta corpusak
- 4.2. Itzultzaileak
- 4.3. Kontsulta-guneak

**PROGRAMA PRÁCTICO**

1. Jarduera fisikoaren eta kirolaren munduko euskararen garapena dinamizatzen duten talde eragileak identifikatu

(administrazioa, unibertsitateak, elkarteak, bestelakoak&#8230;), eta bakoitzaren ekarpenaren balorazio kuantitatibo eta kualitatibo egin (helburuak, jorrotutako arloak, argitaratutako lanak&#8230;).

2. Kirolaren eta jarduera fisikoaren alorreko euskararen corpusa osatzen duten baliabideak identifikatu, eta baliabide horien inbentarioa egin, arloz arlo antolatuta.

3. Ahozko eta idatzizko oinarrizko testuen ulermena eta ekoizpena: hizkuntza-biografia, erreseina, lan-dokumentuak (curriculum, gutunak, gonbidapenak, aktak, deialdiak...), txostenak, hedabideetako testuak (albistek, erreportajeak, elkarrizketa...).

4. Euskara batuaren lanketarako ariketak.

5. Interneteko baliabideen erabileran trebatzeko ariketak.

## METODOLOGÍA

Kurtsoak hertsiki erlazionatutako alderdi teorikoa eta praktikoa ditu. Ariketa praktikoetan oinarrizko dira eskolak bereziki. Ariketa horiek oinarri hartuta emango ditu irakasleak behar diren azalpen teoriko gehienak.

## TIPOS DE DOCENCIA

Tipo de Docencia	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Horas de Docencia Presencial	30		20		10				
Horas de Actividad No Presencial del Alumno	45		30		15				

**Leyenda:** M: Magistral

GL: P. Laboratorio

TA: Taller

S: Seminario

GO: P. Ordenador

TI: Taller Ind.

GA: P. de Aula

GCL: P. Clínicas

GCA: P. de Campo

## SISTEMAS DE EVALUACIÓN

- Sistema de evaluación continua
- Sistema de evaluación final

## HERRAMIENTAS Y PORCENTAJES DE CALIFICACIÓN

- Prueba tipo test 30%
- Realización de prácticas (ejercicios, casos o problemas) 10%
- Trabajos individuales 30%
- Trabajos en equipo (resolución de problemas, diseño de proyectos) 15%
- Exposición de trabajos, lecturas... 15%

## CONVOCATORIA ORDINARIA: ORIENTACIONES Y RENUNCIA

Ebaluazio-metodoei dagokienez, Ikasleen Ebaluaziorako Araudiaren 8. artikularen ildotik, irakasgairako bi ebaluazio mota eskaintzen dira:

A modalitatea: Etengabeko ebaluazioa (%100): saio teoriko-praktikoetan gauzatzen diren lan ebaluagarriak kontuan hartuko dira; hauez gain, deialdi ofizialean azterketa teorikoa ere egongo da nota hobetu nahi duenak egin dezan.

B modalitatea: Azken ebaluazioa (%100): deialdi ofizialean gauzatuko den azterketa baten bitartez ebaluatuko dira ikaskuntzaren emaitzak. Horrez gain, irakasgaiari lotuta proposa daitekeen proiektuari buruzko froga ere gaintu beharko da.

A modalitatearen kasuan ikasleek, gelan egindako jardueren bidez eskuratuko dute kalifikazioa: jarduera praktikoa (%60) eta lan monografikoa (%40). Ebaluatuko dira gelan egindako ariketak eta praktikak, banakako lanak, talde lanak eta lanen ahozko aurkezpena.

Irakasgaia A modalitateetan jokatu ahal izateko ezinbestekoa izango da irakasleak eskatutako lan gehienak (%90) garaiz eta moduan ematea eta horietako bakoitzaren kalifikazioa gaintuta izatea.

B modalitatea: Azkeneko proba. Edukiak eskoletan landutako gai eta ariketa praktiko zein teorikoen inguruan izango dira. Halaber, modalitate hau aukeratzen duen ikasleak irakasleak kurtso hasieran ikasle guztientzat proposatzen duen lan monografikoa ere egin behar du eta azterketa egunean aurkeztu, ahoz eta idatziz. Ebaluazio-irizpidea hurrengoa izango da:

- Irakasleak agindutako lan monografikoa: % 40 (%20 ahozko aurkezpena eta %20 idatzizkoa)
- Ordenagailuko ariketa praktikoa: %10.
- Test erako ariketak: %30
- Testu idatzi baten ekoizpena : %20.

Irizpide hauek ohiko zein ez-ohiko deialdietarako erabiliko dira.

**ERREFERENTZIA ETA ZITAZIO ARAUAK:** Ikasleek, moduluko diziplinarteko proiektua baliatuta, zitazio arauak ezagutu eta erabili beharko ditu. Arau hauek bete ezean, plagioaren susmoa edo iruzurraren zantzua egotzi ahalko zaio egindako lanari.

Ebaluazio-probak egin bitartean, irakasleak edozein unetan eskatu ahal izango die[la] identifikazioa bertaratutako ikasleei, eta horiek ikasle-txartela, nortasun-agiri nazionala, pasaportea, edo, halakorik ezean, ebaluatzailearen iritziz nahikoa den egiaztagiria erakutsi beharko diote.

Ikasleek eskubidea izango dute azken ebaluazio bidez ebaluatuak izateko, etengabeko ebaluazioan parte hartu zein ez hartu. Eskubide hori baliatzeko, ikasleak etengabeko ebaluazioari uko egiten diola jasotzen duen idatzi bat aurkeztu beharko dio irakasgaiaren ardura duen irakasleari eta, horretarako, bederatzi asteko epea izango du lauhilekoko irakasgaiaren kasuan edo 18 astekoa urteko irakasgaienean, ikastegiko eskola egutegian zehaztutakoarekin bat lauhilekoa edo ikasturtea hasten denetik kontatzen hasita. Irakasgaiaren irakaskuntza gidan epe luzeagoa ezarri ahal izango da. Etengabeko ebaluazioaren kasuan, azken probaren pisua bada irakasgaiko kalifikazioaren % 40 baino handiagoa, nahikoa izango da proba horretara ez aurkeztea azken kalifikazioa <<aurkezteke>> izan dadin. Aldiz, azken probaren pisua bada irakasgaiko kalifikazioaren % 40a edo hori baino txikiagoa, deialdiari uko egin nahi dioten ikasleek kasuan kasuko irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino, gutxienez, hilabete lehenago egin beharko dute eskaria. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko zaio irakasgaiaren ardura duen irakasleari.

Azken ebaluazioaren kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko probara ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

## CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA: ORIENTACIONES Y RENUNCIA

Ezohiko deialdian ikasleak azterketaren bidez eskuratuko du kalifikazioa. Ikastarorako lan monografikoa aurreikusten bada, hura ere eginga eta gaindituta izan beharko du behin betiko kalifikazioa eskuratzeko.

## MATERIALES DE USO OBLIGATORIO

Irakasleak kasuan kasu erabakiko dituenak.

## BIBLIOGRAFIA

### Bibliografía básica

#### BIBLIOGRAFIA BASICA:

Alberdi, X. & Ugarteburu, I. (1999). Euskaltzaindiaren araugintza berria: ikastaroa. EHU argitalpen zerbitzua.

Euskaltzaindia (1993). Euskal Gramatika Laburra. Perpaus bakuna. Bilbo.

Garzia, J. (2005). Kalko okerrak. Vitoria-Gasteiz: EJRen Argitalpen Zerbitzua. [on line:

[http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-573/eu/contenidos/informacion/dih/eu\\_5490/estilo\\_liburua\\_e.html](http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-573/eu/contenidos/informacion/dih/eu_5490/estilo_liburua_e.html)]

HAEE / IVAP (2005). IVAPeko estilo-liburua. HAEE/IVAP. Gasteiz.

IVAP (1997). Argiro idazteko proposamenak eta ariketak. HAEE/IVAP. Gasteiz.

Sarasola, I. (1997). Euskara batuaren ajeak, Donostia, Alberdania.

Zabala, I. (2000). Euskararen zientzia eta teknikarako erabileraren hizkuntza berezitasunak, Ekaia, 12.

Zuazo, K. (2000). Euskararen sendabelarrak, Donostia, Alberdania.

Zubiri, I. (1995). Euskal Gramatika Osoa, Bilbo, Didaktiker.

Zubiri, I. & Zubiri, E. (1995). Euskal Gramatika Osoa.

Zubimendi, J.R. (2004). Ortotipografia. Gasteiz: Eusko Jaurlaritza. [<http://www.ehu.eus/azpidazki/PDFak/Ortotipografia.pdf>].

### Bibliografía de profundización

#### BIBLIOGRAFIA DE PROFUNDIZACION:

Zabala, I., eta Odriozola, J.C., (1992). Idazkera tekniko 1: Hitz ordena, galdegaia eta komaren erabilera. EHU argit. zerbitzua.

Idiazabal, I. & Larringan, L.M. (arg.) (1998). Koherentzia, kohesioa eta konexioa: testuratzte baliabideak. Hizkuntzaren azterketa eta irakaskuntza, EHU & Gasteiz, Arabako Foru Aldundia.

IVAP (2003). Galdezka: euskarazko zalantzei erantzunez. HAEE/IVAP, Gasteiz.

Alberdi, X. & Sarasola I. (2001). Euskal estilo libururantz. Gramatika, estiloa eta hiztegia, Bilbo, EHU.

### Revistas

Administrazioa euskaraz

Harmaila

Argia

Elhuyar

### Direcciones de internet de interés

&#8226; Administrazioko Hizkera: <http://www.ivap.euskadi.net/r61-2347/eu/contenidos/>

informacion/admin\_hizkera/eu\_3810/hizkera\_menu\_e.html

&#8226; Agiri Soziolaboralen Ereduak:

[http://www.kultura.ejgv.euskadi.net/r46714/eu/contenidos/informacion/dokumentu\\_soziolaboralak/eu\\_9374/agiri\\_soziolaboral\\_ak.html](http://www.kultura.ejgv.euskadi.net/r46714/eu/contenidos/informacion/dokumentu_soziolaboralak/eu_9374/agiri_soziolaboral_ak.html)

&#8226; Azpidazki (Administrazio eta zerbitzuen arloan euskara erabiltzen laguntzeko gomendio, argibide eta baliabideak; EHU): [www.ehu.es/azpidazki](http://www.ehu.es/azpidazki)

&#8226; Centre De Redacció: <http://mutis2.upf.es/cr/casjur2005/index.html>

&#8226; Dudanet: <http://www.ivap.euskadi.net/r61-v50001x/eu/v50aWar/comunJSP/v50acambioldioma.do?v50aCgaldioma=eu>

&#8226; EUSKALTERM (terminologia bankua): [www1.euskadi.net/euskalterm](http://www1.euskadi.net/euskalterm)

&#8226; Euskara Batuaren Arauak eta Hiztegi Batua: [www.euskaltzaindia.net](http://www.euskaltzaindia.net)

&#8226; Euskararen Aholku Batzordeak 1998ko ekainaren 24ko Batzorde Osoaren bileran aho batez onetsitakoa Eusko Jaurlaritzaren 1998ko uztailaren 28ko Gobernu Batzordeak onartutakoa. ([http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/euskara\\_planak\\_bibliografia/es\\_7611/adjuntos/ebpn.pdf](http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/euskara_planak_bibliografia/es_7611/adjuntos/ebpn.pdf))

&#8226; Galdos Irazabal, Imanol: Kirola eta Euskara. ([http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/1021/es\\_6163/adjuntos/galdos.pdf](http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/1021/es_6163/adjuntos/galdos.pdf))

&#8226; <http://parles.upf.edu/cr/casacd/index.html>

&#8226; <http://www.ehu.es/azpidazki/>

&#8226; <http://www.ehu.es/ehulku>

&#8226; <http://www.euskaltzaindia.net>

&#8226; <http://www.hiztegia.net>

&#8226; <http://www.xuxen.com>

&#8226; Osasungoa Euskaratzeko Elkartea, <http://www.oegunea.org>

&#8226; Urizar, Urri & Gabilondo, Amaia: Gazteen aisialdia eta kirola. ([http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/1021/es\\_6163/adjuntos/Urri.pdf](http://www.euskara.euskadi.net/r57-4075/es/contenidos/informacion/1021/es_6163/adjuntos/Urri.pdf))

&#8226; [www.gipuzkoa.net/kirolaeuskaraz](http://www.gipuzkoa.net/kirolaeuskaraz)

&#8226; [www.hiztegia.net](http://www.hiztegia.net)

&#8226; [www.xuxen.com](http://www.xuxen.com)

&#8226; Zientzia eta Teknikaren aldizkaria, <http://www.zientzia.net>

&#8226; EHULKU: <http://www.ehu.eus/es/web/euskara/ehulku>

## OBSERVACIONES

Ikastaroa egiteko euskararen oinarritzko ezagutza izan behar du ikasleak.

ESTA ASIGNATURA ÚNICAMENTE SE OFERTA EN EUSKERA / THIS SUBJECT IS OFFERED ONLY IN BASQUE